

Nutrició geriàtrica canina

El control nutricional, factor clau en la cura dels animals geriàtrics

MARTA CERVERA, CECILIA VILLAVERDE I MARIOLA BAUCCELLS.

Grup de Nutrició Animal. Facultat de Veterinària (UAB)

De la mateixa manera com està succeint en la població humana, l'augment en l'esperança de vida ha fet que el nombre d'animals de companyia d'edat avançada hagi crescut en els darrers anys. S'estima que més d'un 40% del total d'animals de companyia a Europa tenen més de 7 anys d'edat. Això ha fet que l'interès que desperta aquest segment de la població estigui augmentat en l'actualitat.

Un dels factors clau en la cura dels animals geriàtrics és el control nutricional. En el mercat actual de l'alimentació canina existeix una àmplia oferta d'aliments específicament desenvolupats i adaptats a l'alimentació de gossos sènior.

Per tal de comprendre quines són les necessitats nutricionals dels animals grans i en quina mesura és necessària una

diferenciació en la seva alimentació respecte els animals més joves, cal conèixer els canvis fisiològics que pateix l'animal degut a l'envelliment. Un breu resum d'aquests canvis es mostra en la taula 1.

En aquest article es pretén plantejar una visió general de l'oferta del mercat actual d'aliments comercials per a gossos d'edat avançada, valorant quins són els canvis que s'introdueixen en les fórmules respecte els aliments per a animals més joves així com els fonaments fisiològics i nutricionals en els que es basen.

És clar que l'objectiu de l'alimentació d'un animal d'edat avançada ha de ser el de proporcionar una dieta que permeti minimitzar les conseqüències negatives dels processos fisiològics derivats de l'envelliment i reduir, o almenys no accelerar, el propi procés d'envelliment.

En el mercat dels aliments comercials canins, algunes empreses ofereixen una gran segmentació de la seva gamma d'aliments, especificant la mida del gos a la que va dirigida. Aquesta segmentació es manté també en els aliments per a gossos sènior. Ja que l'edat en que es recomana iniciar una alimentació específica per a edats avançades varia en funció de la mida de l'animal, aquesta variació en l'oferta és adequada si tenim en compte que l'envelliment, o si més no l'aparició d'alteracions clíniques degudes a l'edat, es presenta abans en animals de mida més gran. Així trobem que dietes sènior destinades a gossos de mida petita (fins a 10 kg de pes), es recomanen a partir dels 8 anys, i en el cas de gossos de mida gran (de més de 30 kg), es recomanen ja a partir dels 5 o 6 anys d'edat.

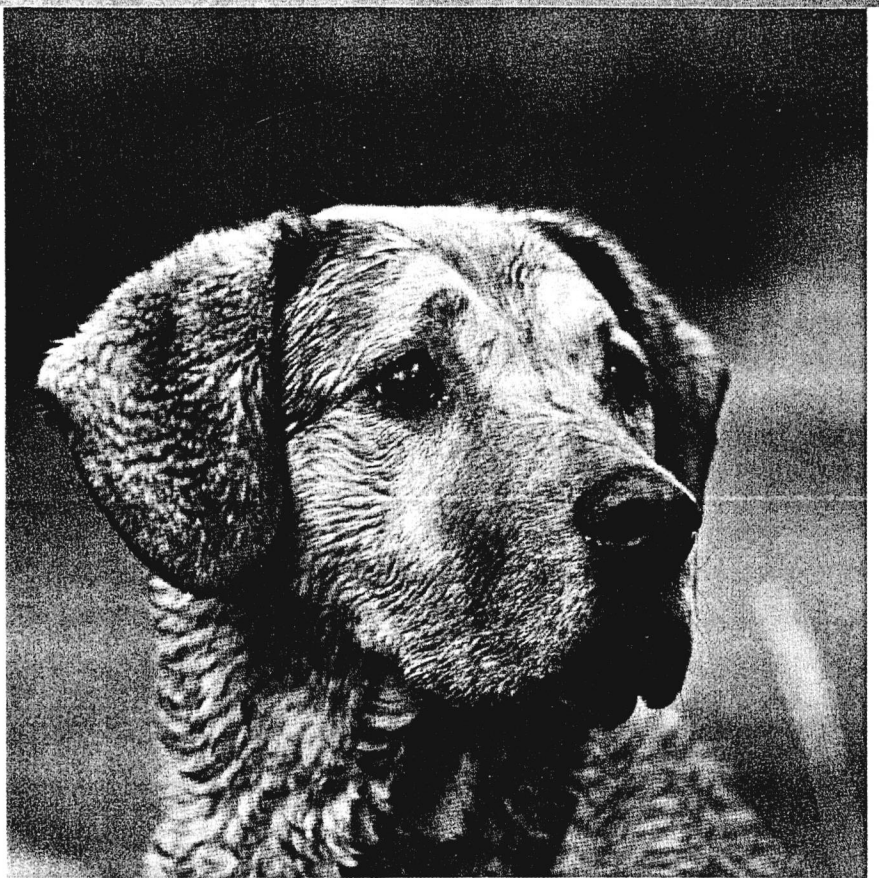
Abans de parlar dels canvis en la composició dels aliments sènior, cal tenir en compte que les diferents organitzacions de nutrició canina i felina (National Research Council, Association of American Feed Control Officials, Federació Europea d'indústries d'animals familiars, Asociación Nacional de Fabricantes de Alimentos para Animales de Compañía) no proposen unes recomanacions específiques per als animals d'edat avançada, degut a una manca de dades i de consens.

En general, l'energia requerida per al manteniment d'un animal sènior és menor que la requerida per un animal jove. Això és degut a la disminució en el metabolisme basal i el descens de l'activitat general a mesura que augmenta l'edat de l'animal. Per això molts dels aliments que trobem en el mercat redueixen l'aport energètic de la dieta, a partir d'una reducció en l'aport de greix (es donen reduccions d'un 15 a un 30% dels nivells de greix).

Els aliments on es redueix l'aport de greix solen augmentar a la vegada, la fracció carbohidratada de l'aliment. Aquesta fracció inclou els components fibrosos i els sucres. Es recomana una reducció moderada dels sucres simples degut a la progressiva pèrdua de la tolerància a la glucosa i per tant major risc de diabetis per part dels animals geriàtrics. És recomanable doncs, que els carbohidrats de l'aliment siguin midons i components fibrosos que atenuïn el pic de glucosa postprandial.

Són importants també dins la fracció carbohidratada de l'aliment els valors de fibra que aporta l'aliment que en general s'augmenten en els aliments sènior (fins a un 7% de fibra bruta) respecte l'aliment per adult jove. Aquesta tendència respon al fet que la fibra, a més d'actuar com a diluent calòric i mitgador dels nivells de glucèmia postprandial, afavoreix la motilitat gastrointestinal. Els animals d'edat avançada poden presentar certa disminució en la motilitat i les secrecions gastrointestinals que en ocasions poden portar a l'animal a patir problemes de restrenyiment.

En el mercat, trobem gran variabilitat entre els aliments geriàtrics en quant als nivells d'inclusió proteica recolzada en diverses teories. La tendència en els

darrers anys era la de reduir els nivells de proteïna en les dietes sènior (es troben reduccions de fins el 20% dels nivells de proteïna respecte l'aliment per adult jove), justificat per la major incidència en els animals geriàtrics de processos d'insuficiència renal, i la decreixent activitat excretora del ronyó envellit.

Darrerament però, s'ha generat certa controvèrsia ja que no està clar que la reducció proteica afavoreixi la funció renal o alenteixi l'envelliment renal en animals sans. A més, aquesta reducció pot tenir efectes negatius sobre el manteniment de la massa muscular (que en els animals geriàtrics tendeix a reduir-se), en el sistema immunitari i en la capacitat de regeneració tissular i cicatrització de ferides.

EL VALOR BIOLÒGIC

L'oferta que trobem en el mercat actual, és per tant, variada i divergent en quant a contingut proteic. En el que si que hi ha consens, però, és en la necessitat de que la proteïna inclosa tingui un alt valor biològic, ja que es redueix d'aquesta manera l'excreció de productes nitrogenats via renal. En general totes les dietes que trobem al mercat redueixen els nivells de fòsfor (entre un 10 i un 20% respecte la dieta per adults) ja que la paulatina disminució de la funcionalitat renal provoca certa tendència a la retenció d'aquest mineral en els animals d'edat avançada, i aquest fet pot ser un factor

afavoridor del desenvolupament d'hiperparatiroidisme en aquests animals.

Un altre mineral que algunes dietes comercials sènior redueixen és el sodi, basant-se en que com en humans, l'edat comporta certa tendència a la hipertensió, tot i que sembla que en els gossos no està tan clara la implicació d'aquest ió en la seva etiologia.

En general, en els aliments comercials, s'incorporen de forma elevada les vitamines A, E i C pel seu paper com a antioxidants. Sovint, com la dosi de vitamina E incorporada en els aliments de manteniment per a gossos adults joves ja és elevada (entre 200 i 500 ppm), l'augment d'antioxidants en els aliments sènior es limita a la vitamina A (fins a 18000 IU).

L'envelliment es relaciona també amb una disminució gradual de la capacitat per dessaturar els àcids grassos essencials (l'àcid linoleic i l'àcid linolènic), fet que s'associa a condicions proinflamatòries cròniques a nivell dels epitelis. A més a més amb l'edat també s'altera la producció d'eicosanoids, incrementant-se la producció de les sèries proinflamatòries i immunosuppressores derivades de la família d'àcids grassos omega-6 en detriment de les sèries amb menor activitat d'aquest tipus com les derivades dels àcids grassos omega-3. La suplementació dietària amb aquests últims, afavoreix per tant la síntesi de les sèries d'eicosanoids amb menys acció inflamatòria i depressora de la immunitat.